

АРХИВ ВОЈВОДИНЕ НОВИ САД - СРБИЈА И ЦРНА ГОРА

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ИСТОРИЧНИЙ АРХИВ
УКРАИНИ - КИЇВ

РОСИЙСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ВОЕННО - ИСТОРИЧЕСКИЙ
АРХИВ - МОСКВА

**НОВА СРБИЈА И СЛАВЕНОСРБИЈА
У РУСКОМ ЦАРСТВУ
ПОЛОВИНОМ 18. ВЕКА**

ИЗЛОЖБА

Поводом 250-годишнице Сеобе Срба у Руско Царство
половином 18. века,
под покровитељством Извршног већа Војводине
Нови Сад, мај, 2003.

НОВА СРБИЈА И СЛАВЕНОСРБИЈА

Сеобе Срба у Русију почеле су још почетком XVIII века за време владавине цара **Петра I Великог** и његове збери царице **Ане**. Од тих Срба формиран је први Српски хусарски пук, 1727. године, који је бројао око 600 коњара (коњаника). Нови плас досељеника који је започео 1751. године, био је много бројнији и трајао је и поред постепеног жењавања, наредних десетак и више година. Сеоба је почастиана активностима парског двора и обећањима руске царице **Јелесавете Петровне** о бољем положају и бржем напреткању досељених Срба на „Украјинској утврђеној линији“. Онеме о броју досељених Срба варирају између десет и двадесет хиљада - што је у оно доба, било од великог демографског значаја. Од досељених Срба успостављене су, на подручју данашње Украјине две посебне јединице од друге знатно удаљене области: „**Нова Србија**“ (успостављена и уређена указом царице **Јелесавете**, 1752.) и „**Славјаносрбија**“ (успостављена 1753, а уређени по утпеду на „**Нову Србију**“).

У „**Новој Србији**“, у којој је војну и цивилну власт имао генерал **Јован Хорват**, устројени су два српска пука по двадесет чета - насеља („шлагчеви“), од којих је више њих добило називе из „старог краја“ (Вараждин, Вуковар, Сомбор, Суботица, Турчија, Мештерин, Кичеж, Мартонови, Бечеј, Панчево, Косово - далматинско и др.).

У „**Славјаносрбији**“ су управљали, свики са својим српским хусарским пуком, генерали **Јован Шевић** и **Рајко де Прерадовић**, а у сваком пуку основано је по 16 насеља - шлагчева.

Аутономија ових двеју области трајала је веома кратко, до 1764. године, кад су обе укључене реформама руске царице **Катарине II Велике**. Број асимилацији досељених Срба највише су допринеле ове околности: прилив досељеника других националности, жељидбом и мешањем са већинским украјинским и руским становништвом, уста (православна) вера и брзо напреткање у војној служби и плекићкој хијерархији.

После 250 година од како је „српски национ“ кретао у ову сеобу, сада су колико нам је познато, први пут, одав у Србији, пред нашим очима и срцима, документи о нашим прецима који су за себе казивали да су они, српски. Захваљујући да то дугујемо нашим пријатељима из Украјине и Русије.

Мр Средоје Лазич

Каталог докумената

Издакћи се састоји од 14 хронолошки постављених композиција:

1. Из историје досељавања Срба у руско царство 2 панча
2. Досељавање и оснивање српских насељина у Украјини 2 панча
3. Нова Србија 4 панча
4. Побуна Црнотораца 1 панча
5. Комбида г/л Јована Хорвата 1 панча
6. Славеносрбија 3 панча
7. Живот српских досељеника са украјинским становништвом 4 панча
8. Учишће српских војника у ратовима ван руских граница 1 панча
9. Команда г/м Јована Шевића 1 панча
10. Далматинци попуњавају пукове у Новој Србији и Славеносрбији 1 панча
11. Команда г/м Рајка Прерадовића 1 панча
12. Крај Нове Србије и Славеносрбије 1 панча
13. Поклон документи, поводом 250 - годишњине сеобе Срба у Руско Царство, од Руског државног војно-историјског архива 2 панча
14. Поклон документи, поводом 250 - годишњине сеобе Срба у Руско Царство, од Централног државног историјског архива Украјине 2 панча

1. 1578, октобар 28, Луцк - Сведочанство судског извршиоца Луцког ереза, Григорија Краснослског у судској расправи између Миколаја Муромовића, управитеља полошког војводе Миколаја Дорогостјаског, и Стефана Србина, управитеља кнежевине Марије Корешке.
Фонд 25, пописница 2, предмет 18, лист 715.

2. 1665, април 17. Писмо хетмана Ивана Бруховецког московском цару Алексеју Михаиловичу, у којем пише о јуначкој смрти брацлавског пуковника Ивана Сербина у Умљу.

Акти који се односе на историју Јужне и Западне Русије, Т. 5, СПб 1867, стр. 268, 270.

3. 1732, јули 11, Глухов - Повела хетмана Данила Апостола пензионисаном поручнику Хусарског пука Николи Колатовићу, Србину, који је ожењен Украјинком да се његова кућа у граду Чернигову ослобађа обавезног примана подстанара.

Фонд 51, пописник 3, предмет 4112, лист 3.

4. Град Нежин Черниговске губерније, фотографија из 19. века

5. Списак војника Запорошке војске 1649, стр. 235 и 236

У саставу Брацлавског пука био је козак Самојло Сербиненко, Перејаславског пука - Ласко Сербиненко.

6. 1750-1752, Глухов - Изводи о служби Срба Раднона Лукјанова и његовог сина Лаксина Раднонова, старешине Ираклејској чети Миргородског пука и о његовом премештању у команду Ивана Хорвата.

Фонд 51, пописник 3, предмет 11214, лист 530.

7. Град Миргород Полтавске губерније, фотографија са почетка 20. века.

8. 1715, јули 10, Петербург - Указ руског императора Петра I хетману Ивану Скоропатском о постављењу Србина Михаила Милорадовића за чардачки пуковника на основу захтега у рату са Турском.

Фонд 220, пописник 1, предмет 270, стр. 1.

9. 1733, септембар 17, Кијев - Сведочење запорошког атамана Семена Безпалог пред кијевским гувернером В. П. Шереметјевим о враћању козака са територије Турске и о њиховом размештању на Запорожју. Посебно је истакао да међу 30.000 Запорожца има 50 Срба који су победили из Русије.

Фонд 59, пописник 1, предмет 318, стр. 30.

10. 1730, мај 30, Петербург - Указ руске царице Ане хетману Данилу Апостољу о постављењу пуковника чардачког пука Григорија Грабјанке, на место Гавријла Милорадовића, разрешеног због злоупотребе положаја.

Фонд 1407, пописник 1, предмет 3, стр. 1.

11. Белешка о породици Божић, пореклом из Србије, наведено у „Малоруском робословнику“, Том I, Кијев 1908.

Попис украјинског племства саставио је Владимир Молдавецкиј.

12. Грб племићке породице Милорадовић.

Фонд 1219, пописник 3, предмет 5, стр. 6.

13. 1752, јануар 22, Санкт-Петербург - Одлука кабинета руске царице Јелисавете Петровне о исплати преваза секунд-мајору Хусарског пука, Дмитрију Перићу и капитану Петру Текелији, који су били послати у Трансилванију ради куповине коња за царску шталу.

Фонд 59, пописник 1, предмет 2100, стр. 1.

14. 1745, март 30. - Указ Сената Генералтој војној канцеларији о дивизи пуковнику Српског хусарског пука Стефану Витковићу, 100 домаћинстава у селима Брезовка, Михлишини и Козилеска на територији Стародубског пука.

Фонд 51, пописник 3, предмет 19820, стр. 2.

15. 1752, мај 19, Петров Оток - Писмо генерал-мајора Ивана Глебова хетману Кирилу Розумовском о захтеву да се пошаље 2000 радника из левообалских пукова за изградњу тврђаве Свете Јелисавете и других упорништа у Новој Србији.

Фонд 51, пописник 3, предмет 11214, лист 2, 11.

16. 1752, јули 12, Тврђава Свете Јелисавете - Наредба генерал-мајора Ивана Глебова за чету управу у вихрши Архангелогород да се становништво информише о границама насеобина Нове Србије.

Фонд 51, пописник 3, предмет 11214, лист 386.

17. 1752, јули-аугуст, Кијев - Текст заклетве коју су потписивали досељеници Славеносрпске команде.

На меморандуму 1741. године.

Фонд 59, пописник 1, предмет 2186, лист 49.

18. Кијев, Подол, фотографија из 19. века

19. 1719, јануар 14, Глухов - Повела хетмана Ивана Скоропатског мештанину града Нежин, Србину Константину Костенешком о ослобађању од дивизија.

Фонд 51, пописник 3, предмет 2641, лист 3.

20. Јелисаветград, данас - Кировоград, фотографија из 1917.

21. 1752, август 7. - новембар 23, Кијев - Извод из потписа путних трошкова до Кијева и трошкова боравка у Кијеву славеносрпских команди Рајка Прерадовића и Ивана Шенић, током 1752, потрошено 2217 рубаља и 95 копејка.

Фонд 59, пописник 1, предмет 2186, лист 40 - 44.

22. 1752, октобар 23, Санкт-Петербург - Указ руске царине Јелисавете Петровне за хетмана Кирила Розумовског о снабдевању храном за луѓе и за стоку и о привременом смештају српских официра који су дошли као досељеници у Руску царевину.

Фонд 1407, пописник 1, предмет 38, лист 1.

23. Варош Васильков Кијевске губерније, фотографија из 1910. године. У 18. веку овде је била граница између Русије и Пољске.

24. Град Глухов који је у 18. веку био престоница Хетманске Украјине, фотографија са почетка 20. века.

25. 1752, јун 10, Беч - Писмо руског амбасадора у Аустрији М. П. Бестужева - Румина кијевском гувернеру М. И. Леонтијеву ради пружања помоћи за смештај српског свештеника Михаила Вани Ивановића у Кијеву.

Бестужев - Румин моли архимандрита Кијево-печерске лавре да подржи свештеника Ивановића.

Фонд 59, пописник 1, предмет 2192, стр. 3. и пољеђина

26. 1752, октобар 23, Кијев - Репорт из Кијевске губерске управе хетману Кирилу Розумовском о прелазу преко границе у вароши Васильков и размештају по становима у Кијеву, на Подолу, Ивана Шенића и његове Славеносрпске команде - укупно 178 луѓи.

Фонд 59, пописник 1, предмет 2186, лист 2 и 5.

27. Украјински хетман Кирило Розумовски 1750-1764.

28. 1754, април 2, Кијев - Извештај потпуковника српске команде Ивана Шенића Кијевској губернији о добијању указа те губерније за смештај команде у Кијеву на Подолу.

Фонд 59, пописник 1, предмет 2487, стр. 1.

29. 1752, фебруар 3, Санкт-Петербург - Упутство Сената Руске царевине генерал-мајору артиљерије Ивану Глебову о насељавању Срба и особа других националности под командом генерал-мајора Ивана Хорвата у Заднепрову.

Полное собрание законов Российской империи - Т. XIII. СПб, 1830. С. 598-605.

30. 1752, јуни 30, варош Крилов Миргородског Пука - Извештај Криловске четне управе Миргородског пука о својеволном заузимању станова за припаднике Пандурског пука потпуковника Михаила Хорвата, укупно 90 особа.

Фонд 51, пописник 3, предмет 11214, лист 449а.

31. 1752, јуни 5, Миргород - Извештај миргородског пуковника Федора Остроградског о притешњавањима које су трели становници Архангелогорода и других вароши од досељеника из Нове Србије.

Фонд 51, пописник 3, предмет 112114, лист 384-385.

32. Јелисавета Петровна - руска царица (1741-1761)

33. 1752, Глухов - Изводи из извештаја о току насељавања чете Нове Србије на подручју Цигуљевске чете Миргородског пука.

Фонд 51, пописник 3, предмет 11214, лист 770.

34. *Историја градова и села Украјине*. Кировоградска област, текст о Новоархангелску половином 18. века, ова варош је имала назив Архангелогород и била је у саставу Нове Србије.

35. Варош Новоархангелск Кировоградске области фотографија из 1970. године.

36. 1752, јуни 9, Цигули, Нова Србија - Писмо генерал-мајора Ивана Глебова хетману Кирилу Розумовском о томе да становници Крилова нису пустили досељенике Пандурског пука Михаила Хорвата да користе пашњаке, шуме и сл.

Фонд 51, пописник 3, предмет 112114, лист 442-443.

37. Карта Нове Србије

38. Трг Кирова у Кировограду, 1958. године.

39. 1756, јули 6. Нова Србија - Писмо генерал-лајфганга Ивана Хорвата атаману Војске затворнике са молбом да га обавештава о поверљивим пословима. Хорват је сматрао да као највиши командант у Новој Србији мора бити обавештен о питањима безбедности на границима и односима са Турском и Пољском, а не да се питања решавају без њега.

Фонд 229, пописник 1, предмет 21, лист 201.

40. 1753, јуни 18, Санкт-Петербург - Указ руске царице Јелсавите Петровне за хетмана Кирила Розумовског о начину смештаја и снабдевања храном за жуде и стоку војних команди и пукова, који су бранили Нову Србију од евентуалних напада Татара и били намењени за борбу против „гајдамака“ - украјинских побуњеника.

Фонд 1407, пописник 1, предмет 58, лист 1.

41. 1761, Нова Србија - Пасош који је Иван Хорват дао војном иследнику Леонтију Мелихову да би путовао у варош Смелу због преузимања двојице српских затвореника који су били тамо у затвору.

Фонд 1392, пописник 1, предмет 86, лист 1.

42. 1760, септембар 23, Тврђава Свете Јелсавите - Саопштење действителног статског саветника Андреја Фливерка о именовању управе у главној насебини Нове Србије - Мирогоградском шанцу - Главној управи Новосрпског корпуса да она спада у надлежност Сената.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 19, лист 174.

43. Централна улица Кировограда, 1965. године.

44. 1763, септембар 4, Санкт-Петербург - Указ војне колетије за Андреја Фливерка да је поручник Константин Николетић послат у Нову Србију за насељавање.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 38, лист 206.

45. Варош Смела Кијевске губерније, фотографија са почетка 20. века.

46. Село Комишукатоје Новоукрајинског рејона Кировоградске области.

47. Карта Нове Србије, почетак 1760. године.

48. Село Панталевка Знањанског рејона Кировоградске области. У 18. веку оба села била су у саставу Нове Србије.

49. 1754, децембар 17, Санкт-Петербург - Извод из извештаја Колетија спољних послова Сенату као одговор на указе о изградњи тврђаве Свете Јелсавите.

Фонд 59, пописник1, предмет 2501, стр. 1 и полеђина.

50. Паша тврђаве из 18. века по систему маршала Вобана.

Фонд 2213, пописник 1, предмет 44, стр. 6.

51. 1754, октобар 18, - Писмо кривског хана Арслан - Гиреја кијевском вицегубернеру Ивану Костјурину о шилу изградње тврђаве Свете Јелсавите.

Фонд 59, пописник 1, предмет 2499, стр. 1 - 4.

52. Планини шанчева.

Фонд 2213, пописник 1, предмет 44, стр. 34.

53. Тешка мортира.

54. 1754, април 29, - Писмо кијевског вицегубернера Ивана Костјуринга молдавском господару о мотивима изградње тврђаве Свете Јелсавите.

Фонд 59, пописник 1, предмет 2498, стр. 6 и полеђина.

55. Ратни топ од 6 фунти.

Фонд 2213, пописник 1, предмет 45, стр. 31.

56. 1759, јануар 19, Санкт-Петербург - Указ руске царице Јелсавите Петровне Војном колетију о Србима из Србије и Црне Горе (824 особе), који су били сакупљени у Кијеву, а упућени су за насељавање у Оренбуршку губернију. Њима је било дозвољено да се јављају са молбом за насељавање у Нову Србију, Славеносрбију, као и преметај у славеносрпске чете у војсци на фронту.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 14, лист 428.

57. 1757, мај - Списак имена оног дела Црногорске команде за који је одлучено да се надели у Славеносрбију заједно са командом генерал-мајора Шеваћа.

Фонд 59, пописник 1, предмет 3060, лист 36 - 39.

58. „Есеји о историји славенске колонизације у Новоросији“ Ј. Загровског, - Овај приказ је објављен у часопису „Војно историјски весник“ 1912. године.

59. 1759, јули 4, Славеносрбија - Списак имена чланова Црногорске команде, који су прешли у Курску из Црногорске команде у команду Рајка Прерадовића.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 14, лист 36 - 40.

60. 1756, март 24, Нова Србија - Писмо Ивана Хорвата кнезу Љубомирском о митованима на руској граници који не пропустују доселенике у Нову Србију.

Фонд 1393, пописник 1, предмет 71, лист 1 - 2.

61. 1759, август 24, Нова Србија - Извештај Ивана Хорвата Андреју Фливерку о нередима у Курску међу доселеницима који су били послати код Хорвата из Москве према одлуци Црногорске комисије са молбом да се бар један део који су се нашли у Славеносрбији, врати.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 14, лист 131.

62. Украјинско село у степи. Катеринославска губернија, фотографија из 1915. године.

63. Иван Хорват, генерал-лајтант српске војске

64. Изглед артиљеријске батерије у саставу топова и мортира.
Фонд 2213, пописник 1, предмет 44, страница 62.

65. Границар на осматрању

66. 1759, новембар 7, Нова Србија - Извештај Ивана Хорвата Андреју Фливерку о нередима у Црногорској команди (69 особа), који су се доселили у варош Бориспол у близини Кијева, и са молбом да њему предају 6 иницијатора тих нереда на челу са коњичким наредником Михаилом Филиповићем.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 14, лист 369.

67. 1753, мај 17, Санкт-Петербург - Указ руске царине Јелсавете Петровне за хетмана Кирила Розумовског о ослобађању тргована плаћања царине за увоз робе у Нову Србију.

Фонд 1407, пописник 1, предмет 48, лист 1.

68. 1759, новембар 7, Нова Србија - Извештај Ивана Хорвата Андреју Фливерку о доласку у Славеносрбију 53 од 69 учесника перада у Црногорској команди и са молбом да се они пошаљу у украјинско село Власоку, где је смештен Македонски хусарски пук.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 14, лист 371.

69. Карта Славеносрбије 1753 - 1764.

70. 1756, јануар 5, - Списак трошкова за издржавање Славеносрбије током 1755, који је доставио војни благодјиник у Славеносрпску комисију.
Фонд 1413, пописник 1, предмет 9, лист 16.

71. 1756, фебруар 7, Лубин - Извештај Гендрика Христофорова из Лубенске пољске апотеке о дивану лекови за Славеносрпску команду.

Списак оних лекова на литинском језику.

Фонд 1413, пописник 71, предмет 7, лист 203-204.

72. 1756, април 3, Славеносрбија - Извештај Рајка Прерадовића генерал-мајору Илији Бибикову о исплати плате за хусарску леу сирочад.
Фонд 1413, пописник 1, предмет 9, лист 155.

73. 1755, мај 29, Санкт-Петербург - Указ војног колегија за генерал-мајора Илију Бибикова о опремању оружјем подофицира и редова из команде генерал-мајора Рајка Прерадовића.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 5, лист 49 - 50.

74. 1760, мај 18, Запорошка Сеч - Нота из Управе Војске Запорошке у Славеносрпску комисију о наредби да се на територији Запорожја тражи каплар Коначицког хусарског пука Иван Сербула.

Фонд 229, пописник 92, предмет 1, лист 9.

75. 1764, октобар 12, Запорошка Сеч - Извештај управе Запорошке Сечи хетману Кирилу Розумовском са молбом да прекине отимање земљишта који су се налазили у власништву Запорожца, јер су они претрпели велике територијалне губитке током насељавања Нове Србије и Новослободског пука.

Фонд 229, пописник 1, предмет 165, лист 60 и 65.

76. Логор запорожских козача у степи. Гравира с краја 19. века.

77. 1758, октобар 12, Нова Србија - Писмо Ивана Хорвата атаману Војске Запорошке Григорију Федорову о молбом да се потраже бегунци из Нове Србије, и да се одобри пратња трговцу којег је Хорват послао са робом, са обећањем помоћи Запорожцима који ће долазити у Нову Србију на сајам.

Фонд 229, пописник 1, предмет 18, лист 77.

78. Запорошки козак са пуном ратном опремом. Гравира 19. век.

79. 1752, јуни 19, Гаухов - Указ Генералне војне управе за полтавског и мигроновског пуковника и атамана Запорошке Сече о давању земљишта на територији Пухова и Запорожја за српске досељенике, о иславању украјинског становништва, о начину пролаје кућа новопришлцима Србима.

Фонд 51, пописник 3, предмет 11214, лист 418 - 419.

80. Пољски топ „данорог“ од 10 фунти.

81. 1756, јуни 20, - Извештај Рајка Прерадовића генерал-мајору Илији Бибихову о разграничавању земљишта уз реку Бахму за насељавање једне од чета.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 6, лист 155 - 156.

82. 1756, октобар 12, Санкт-Петербург - Указ Сената генерал-мајору Илији Бибихову о давању дозволе за лечење и продају ракције без пореза у Славеносрбији.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 8, лист 330 - 333.

83. 1757, март, Славеносрбија - Извештај Андреја Фливерка о његовом доласку у Славеносрпску комисију на основу императорског указа од 28. новембра 1756, и преузимању дужности начелника те комисије уместо генерал-мајора Бибихова.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 12, лист 19.

84. „Историја градова и села Украјине“, Воршишовградска област: Славеносрпск - ово насеље је настало 1753. године у оквиру Славеносрбије, у то доба имало је назив Подгорное.

85. 1762, октобар 29, - Текст заклетве за хусаре који су ступили у руско поданство и службу у Команду Шенџа.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 36, лист 225.

86. Казна шпиритутенима, цртеж Тараса Шевченка. 1856 - 1857

87. 1763, новембар 20, - Извештај генерал-мајора Рајка Прерадовића Андреју Фливерку о кажњавању шпиритутена, битинању хусара који су оштетили сеоског старешину и двојицу селака, осам пута по 1000 удараца.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 31, лист 219.

88. 1757, септембар 25, Санкт-Петербург - Указ Војног колегија Андреју Фливерку о истражи догађаја у којем су премијер-мајор Георгиј Прерадовић и његов ађутант Бедрјага оружјем јуришали на Бахмутску царину, од чега су страдали хусари, чувари и друге особе који су се налазили у згради царине.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 11, лист 237 - 238.

89. 1773, март 3, - Писмо Степана Храповичког војном писару Јакову Глоби с молбом да упише премијер-мајора Ивана Прерадовића у почасне козаке Војске Запорошке.

Фонд 229, пописник 1, предмет 232, лист 78.

90. План запорошког зимовишта. Цртеж с краја 19. века.

91. 1756, јануар 26, Острогонск - Нота пуковника Тејшинова Славено-српској комисији о давању козака из Острогонског пука у команду Рајка Прерадовића и Јована Шенџа за чување Славеносрбије од Татара и Гаџамака.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 7, лист 167.

92. 1759, октобар 20, Бахмут - Извештај Андреја Фливерка о давању дозволе за повратак у отаџбину, у Песарију Срба Рајка Поповића који ће ако остане у Славеносрбији бити унапређен у чин поручника.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 12, лист 432.

93. Град Луганск Катаринославске губерније. Почетак 20. века. У 18. веку ова територија је улазила у Славеносрбију.

94. 1765, септембар 4, Санкт-Петербург - Писмо атамана Петра Катинишевског војном судији Павлу Головатом о току преговора у архивним владајућим органима Русије о питању повратка земљишта Запорожцима, које је било оузето за насељавање Нове Србије, Нопослободског пука, Славеносрбије и о томе да се руским чиновницима не жури у решењу овог питања.

Фонд 229, пописник 1, предмет 175, лист 150 - 152.

95. 1754, јуни 22. - Нота управе Кијевског пука за Кијевску духовну консисторију о давању радника, 96 људи опремљених алатом, коњским колама, храном за изградњу упоришта и зграда у Ново-миргорском, Могилњом, Калыболовском, Петроостровском шанцу Нове Србије.
Фонд 127, пописник 1020, предмет 2381, лист 1, 11.
96. 1755, јуни. - Извештај Кијевске управе за Колегиј спољних послова о току преселања украјинског Новослободског пука са земљишта заузетих за Нову Србију, на територији Запорошке Сече дуж река Демонкае, Самокае и др.
Фонд 59, пописник 1, предмет 2660, лист 2 - 3.
97. 1756, фебруар 11, „Станица“ - козачко село Лутанска - Извештај старешине Алексеја Ларионова генерал-мајору Вибикову о резултатима истраживања у региону Толсте Могиле.
Фонд 1413, пописник 1, предмет 7, лист 207.
98. Украјинске историјске песме у којима се спомињу Срби - доселеници. Штампане су у зборнику „Историјске песме“, Кијев, 1961.
99. Карта Нове Србије у украјинским областима, почетак 18. века.
100. 1756, новембар 23, Санкт-Петербург - Указ хетмана Кирила Розумовског за Генералну војну управу о давању 1000 козака из левообалских пукова за Нову Србију уместо ландмилиционарских пукова за чување границе.
Фонд 51, пописник 3, предмет 13543, лист 1.
101. Украјинци из Левообалске Украјине: племенска и козачка пуковина крај 18. века.
102. 1760, децембар 4 - 6, Красниј Јар - Бахмут - Документа о разарању куће хусара Петра Мишковича од стране официра Харковског пука Герасима Буцкова: извештај генерал-мајора Шенића, сведочењство Буцков са Финзерковом одлуком.
Фонд 1413, пописник 1, предмет 18, лист 298, 300.
103. 1762, мај 2. - Извештај официра Харковског пука Дробинског о доласку заједно са командом козака - 80 особа у Славеносрбију.
Фонд 1413, пописник 1, предмет 24, лист 24.
104. Ушће река Буга и Сикмули, 1913.
105. 1757, децембар 10, Нова Србија - Наредба команданта Новосрпског корпуса генерал-лајтнанта Ивана Хорвата атаману Петру Катичевском у вези са тим како да поступи команда Запорожска која је била упућена у Нову Србију да се бори против гајдамака.
Фонд 229, пописник 1, предмет 44, лист 37.
106. Чувар границе од гајдамака (хидука).
107. 1759, октобар 15, Красниј Јар - Извештај генерал-мајора Шенића Андреју Финзерку о јавни гајдамака у близини вароши Тор.
Фонд 1413, пописник 1, предмет 14, лист 478.
108. Иван Крицакевич, „Срби у украјинској војсци 1650-1660.“ Овај текст украјинског историчара штампан је у часопису *Земля науки и друштва Тарас Шевченко*, књига 129, Лавов, 1920.
109. 1761, април 19, Тарћана Света Јелисавета - Нота Главне управе Новосрпског корпуса за команданта тарћане Свете Јелисавете, Муран Јова о помоћи у погони за гајдамацима који су напали кућу козачког наредника Требинског, у шанцу Мошорин.
Фонд 229, пописник 1, предмет 118, лист 9 - 10.
110. Карта Нове Србије, почетак 1760. године.
111. 1752, август 31, Цибулин - Извештај генерал-мајора Ивана Глебова Кијевској губернији о указу Војног колегејума којим се одобрена војна пратња српским официрима као заштите од гајдамака.
Фонд 59, пописник 1, предмет 2127, стр. 1 и полеђина.
112. 1757, јули 15, Кош - Извештај кошевског атамана Данила Стефановича кијевском вицегубернатору Ивану Костурину о доласку гајдамака на територију Новослободског козачког пука и о гласинама да генерал Иван Хорват дозвољава гајдамацима пролаз кроз Нову Србију и територију Польске.
Фонд 59, пописник 1, предмет 2998, стр. 1 и полеђина, 9.
113. 1752, септембар 12. - Повела руске црпше Јелисавете Петровне хетману Кирилу Розумовском о накнадној прекоманди козака ради чувања Нове Србије од напада гајдамака и спољних непријатеља.
Фонд 51, пописник 3, предмет 11424, стр. 2 и полеђина.

114. 1754, јуни 20, Лубин – Извештај канцеларије Лубенског пука Генералној војној канцеларији о упућивању 350 козака и сељака као и коња и опреме за изградњу Каљинболатског, Могиљаног и других длачница на територији Нове Србије.

Фонд 51, пописник 3, предмет 18872, стр. 15 - 16.

115. 1763, Санкт-Петербург – Указ Војног колегијума за Андреја Фливерка о одацању унапређења лајтнанта Павла Миоковића у капетана док не доведе у руску службу 100 људи који ће доћи у хусаре у Славеносрбију, довео је само 47 људи.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 91, 94.

116. 1755, март 17, Запорошка Сеч – Репорт у име поглавара Запорошке Сечи у Кијевску губернску управу о информацији коју су сазнали на Криму запорошци извиђач Константин Србин, који је знао турски језик и његов колега Леонтиј Венерињ, између осталог и о незадовољству турске и кримске владе насељавањем Нове Србије и грађењем упоришта у њој, о претњама Турака да прекину уговор о миру са Русијом и нападу на Украјину у јесен те године.

Фонд 229, пописник 1, предмет 21, лист 54 - 55.

117. 1760, јули 4, Бахмут – Извештај Андреја Фливерка о унапређењу синова генерал-мајора Шенића, Ивана и Петра и њиховом премештању у славеносрпске чете руске војске на фронту.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 19, лист 144.

118. Гренадир Пандурског пука 1752. године.
Гренадирски официр Пандурског пука 1752. године.

119. 1763, јуни 5, Санкт-Петербург – Указ Војног колегијума за Андреја Фливерка о унапређењу лајтнанта Георгија Шенића у чин капетана, јер је довео у руску службу 125 људи.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 38, лист 88.

120. Проф. Д. И. Багалји, *Насељавате Јужне Украјине - Запорожје и Новоросјјски крај - и први почети њеног културног развоја*, Харков, 1920, корице и почетак 5. поглавља.

121. Хусар Жугог хусарског пука 1742. године.

122. 1765, јуни 17, - Указ управе Катерининске провинције о искључивању из спискова генерал-поручника Ивана Шенића и његовог сина, премијер-мајора Шенића који су умрли.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 44, лист 354.

123. 1763, април 8, Красниј Јар – Списак особа које је у руску службу довео током 1759 - 1763. године лајтант Георгије Шенић, 125 људи који су дошли у Славеносрбију у команду генерал-мајора Шенића.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 39, лист 50 - 53.

124. 1760, јануар 6, Бахмут – Извештај Андреја Фливерка о премештању поручника Рајка Поповића из команде генерал-мајора Шенића у славеносрпске чете војске на фронту под командом генерал-фелд-маршала Салтикова.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 19, лист 9.

125. Топови тврђаве Свете Јелисавете. Кировоград, 1969. године.

126. 1762, октобар 2, - Извештај генерал-мајора Рајка Прерадовића Андреја Фливерку о пријему за насељавање у Славеносрбију официра и редова Голштинског пука руске војске. Списак имена, означена национална припадност.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 31, лист 360 - 362, 385.

127. 1763, новембар 20, Санкт-Петербург – Указ руског цара Петра III о смештају за зимски период руске војске, између осталог и славеносрпске чете који су учествовали у борбама ван руских граница.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 31, лист 190, 191.

128. 1762-1763, - Сведочанства Срба који су ступили у хусарску службу у Славеносрбију у команду генерал-мајора Шенића: Јефтимија Флерковића, Петра Манјоловића, Јанка Димитријевића, Јефтимија Клежковића.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 25, лист 839; предмет 36, лист 566-567, 356-357, 476, 444-445, 306-307; предмет 33, лист 190.

129. 1751-1753, - Резиденција владике даламитинског Симеона Концаревића.

130. 1760, Санкт-Петербург - Владика Симеон Кончаревић упознаје руску царицу Јелисавету Петровну са тешким приликама у Далмацији.

131. 1760, - Синод Руске цркве дозволио је Симеону Кончаревићу да чинодејствује, а митрополит Арсеније КијеВСКИ издао је грамату Лазару Вујиновићу да може вршити богослужења.

132. 1759, - Српски национ из Далмације смењта се у Нову Србију и Славеносрбију.

133. 1758, - Поред Ивана Хорвата Сенату се са молбом обраћају и официри из Нове Србије да се оствује Српска епархије на чијем би челу био владика С. Кончаревић.

134. После 1756, - Списак редова из команде генерал-мајора Рајка Прерадовића.
Фонд 1413, пописник 1, предмет 3, лист 125-139.

135. Владика Симеон Кончаревић.

136. 1781, Далматински пук. Оставке на војну службу и прекоманде.

137. Кијево - Печерска лавра 1838. година.

138. 1776-1785, Далматински пук, унапређења у више чинове официра Далматинско - хусарског пука.

139. 1759, децембар 17, - Извештај генерал-мајора Рајка Прерадовића Андреју Фливерку о доласку у његову команду српског племића Данила Доброносићког.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 35, лист 587.

140. ОФИЦИР МОЛДАВСКОГ ХУСАРСКОГ ПУКА

141. 1756, септембар 6, Санкт-Петербург - Указ Војног колегијума генерал-мајору Бибикову о премештању потпуковника Зорића из команде генерал-мајора Прерадовића у другу команду због конфликта који је настао међу њима.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 8, лист 176-177.

142. 1760, август 12, - Извештај Андреја Фливерка о ступању у руско поданство и одласку у команду Рајка Прерадовића српских племића Лазара Рубешића и Данила Доброносићког.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 19, лист 159.

143. Пандур Новомиргородског гарнизонског пука 1760. године.
Трубац Слободског хусарског пука 1742. године.

144. 1760, јануар 17, - Извештај Андреја Фливерка о ступању у руско поданство и одласку у команду Рајка Прерадовића, хусара између осталих Срба - Тодора Брагулића и Луке и Лазара Перића.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 191, лист 16, 17 - 19.

145. 1763, август 8, Санкт-Петербург - Указ Војног колегијума Андреју Фливерку о унапређењу потпуковника Георгија Прерадовића у пуковника, за добру службу и успеле у довођењу људи из иностранства за насељавање Славеносрбије.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 38, лист 176.

146. 1764, мај 26, Санкт-Петербург - Наредба генерал-поручника Мелгунова Андреју Фливерку о премештању пуковника Георгија Прерадовића са његовим пуком у Фливеркову команду уместо у Шенишеву, као што је било одлучено раније. Такође о Прерадовићевој обавези да чува шуму од уништавања.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 40, лист 197.

147. 1764, јуни 11, Санкт-Петербург - Реферат руских чиновника Вилбоа, Панина, Цернишова, Мелгунова, који је потписао царница Катарина II о укидању Славеносрбије, о уласку њене територије у састав Новоросијске губерније и именовану Катарининском провинцијом.

148. 1764, новембар 30, - Текст заклетве команданта и официра Бахмутског хусарског пука са потписима официра Срба који су били премештени у овај пук из Славеносрбије.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 45, лист 326-327.

149. 1764, мај 25, Санкт-Петербург - Наредба генерал-поручника Мелгунова Андреју Фливерку о давању извештаја о команди, количини земаљишта, људи, коња, оружја и опреме у Славеносрбији у вези са њеним укидањем.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 40, лист 92 - 93.

150. 1764, октобар, - Попис чета које су биле у саставу Прераловићевих и Шенџићевих пукова, извештај о њиховом ловом смештају и о црквама у тим местима где су чете смештене.

Фонд 1413, пописник 1, предмет 45, лист 412 - 414.]

151. 1732, мај 10, „Промеморија“ (писмена молба, подсетник) колегције иностраних послова упућена Војној колегцији о оставци на службу и данашњу награду редовима - жолитирима у Тврђави Светог крста а у јединици Ивана Албанца, мајора „старог“ Српског хусарског пука.

152. 1752, фебруар 19, Извештај генерал - мајора Хорвата Војној колегцији о упућивању 15 људи, нежењених и без породице, из његовог пука у Српски хусарски пук, и о преложењу уместо њих из Српског хусарског пука истог броја људи нижег чина који би прешли у насеље ради војног увежбавања насељеника.

153. 1752, Комисија регистра планова, фасада и профила тврђавских објеката и унутрашњег уређења тврђаве Свете Јелисавете, пројектоване ради изградње у новој Србији.

154. 1752, децембар 2, Текст Закљетве генерал - мајора Рајка де Прераловића с његовим потписом.

155. 1753, јануар 15, Извештај Кијевске губернијске канцеларије Правителствујућем сенату о довођењу на заклетву И. Крстића и И. Струји који су дошли из „славеносрпског народа“ у пук генерал - мајора Јована Шенића.

156. 1758, март 5, Указ царице Јелисавете Петровне Војној колегцији о унапређењу потпуковника М. Зорића у чин пуковника и мајора П. Текелије у чин потпуковника хусарских пукова.

157. 1763, децембар 23, Извештај генерал - мајора Рајка де Прераловића Војној колегцији с предлогом да се славеносрпски хусарски ескадрони у Славеносрпском Прераловићевом пуку реформišу по образцу „старих“ хусарских пукова.

158. 1777, новембар 9, Извештај Војне колегције о службовању и оставкама официра и подофицира Српског, Венгерског, Молдавског, Влашког, Бахмутског, Црног и Жутог хусарског пука.

159. 1763, септембар 17, Месечни извештај пуковника П. Текелије Војној колегцији о стању луծства и коња у Српском хусарском пуку за септембар 1763. године.

160. 1763, септембар 17, Репорт пуковника П. Текелије Војној колегцији о старешинама штаб - официрима Српског хусарског пука.

161. 1783, јули, Извештај Војној колегцији о служби и оставкама бригадира грофа Г. Подгоричанина у Српском хусарском пуку, бригадира кнеза А. Стручиновића и потпуковника И. Кључаревског у Далматинском хусарском пуку.

Месечни извештај пуковника П. Текелије Војној колегцији о стању луծства и коња у Српском хусарском пуку за септембар 1763.

Преко 300 документа, фотографија, мапа и гравира сведочи о српској историји.

Мр Алексије Рагузица

Елисавета Петровна
руски царица 1741-1761.
основала је Нову Србију 1752,
и Славеносрбију 1753.

Јован Карацић
1720-1780.
командант Нове Србије

Катерина II
руски царица 1762-1796.
укинула је Нову Србију
и Славеносрбију 1764.

Рајко Прерадовић,
командант Славеносрбије

Генерал Петар Текелија 1720-1792
командант Српских „старих“ хусарског пука

*Текст заклетве генерал-мајора Рајка де Прерадовића
са његовим потписом, 2.12.1752.*

*Издавач: Архив Војводине Нови Сад
За издавача: Стеван Рајчевић*

*Аутори Изложбе: Алексије С. Рачуница, Весна Башић,
Људмила З. Гиснова, Лиција А. Сухих, Лариса Цвијоба*

*Техничка реализација Изложбе:
Мр Алексије С. Рачуница, Весна Башић, Драган Танасковић*

Рецензент: Мр Средоје Латић

Припрема и штампа: Дибра ПРИНТ, Сремска Каменица

*Ова изложба је реализована уз материјалну помоћ
Поштоматског секретаријата за образовање и културу, Нови Сад*